

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 151/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť M. L., zastúpeného advokátkou JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, Slovenská 69, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 54/2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. januára 2014 doručená sťažnosť M. L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, Slovenská 69, Prešov, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v

primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 54/2004 (ďalej aj „namietané konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 28. 02. 2005 som bol uznaný vinný z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/ ods. 2 písm. c/, d/ Tr. zákona a bol mi uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov nepodmienečne. Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. pre výkon uloženého trestu ma súd zaradil do I. nápravnovýchovnej skupiny.

Na základe podaného odvolania Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 02. 10. 2006 rozhodol tak, že podľa § 258 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku účinného do 31. 12. 2005 zrušil napadnutý dok v celom rozsahu a podľa § 259 ods. 3 Tr. poriadku rozhodol tak, že ma uznal vinným, že od 21. 05. 2002 do 26. 03. 2013 v... som sústavne vyvolával nadmerný strach a stres u svojej manželky M. L. a postupne aj u svojich detí, mal. I. a mal. D. L. tak, že som fyzicky napádal ich matku, bil ju rukami, plŕoval na ňu, hovoril jej pred deťmi, že je psychiatrický prípad, vulgárne jej nadával, vyklepával jej po hlave prstami, vyhrážal sa jej a synovi I. zabitím a mal. D. chytil a triasol, aby počúvala, čím som spáchal trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ d/ Tr. zákona (v znení zákona č. 448/02 Z. z.). Za to mi súd uložil podľa § 215 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov nepodmienečne. Podľa § 29a ods. 3 Tr. zákona ma pre výkon uloženého trestu zaradil do I. nápravnovýchovnej skupiny.

Proti Rozsudku Krajského súdu v Prešove som dňa 27. 06. 2007 podal dovolanie na Okresný súd v Prešove. O dovolaní rozhodol Najvyšší súd SR Uznesením sp. zn. 3 Tdo 55/2011 zo dňa 25. 04. 2012.“

Podľa názoru sťažovateľa: *«Z vyššie popísaného stavu je zrejmé, že o mojom odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol odvolací súd - Krajský súd v Prešove po roku a pol od doručenia odvolania. O dovolaní rozhodol Najvyšší súd SR po takmer 5 rokoch od jeho doručenia na Okresný súd v Prešove. Ako uvádza Najvyšší súd v závere svojho uznesenia, „predsa len prišlo v určitom smere k porušeniu práva obvineného, a to*

v konaní o dovolaní postupom okresného súdu v rozpore s ustanovením § 2 ods. 7 a § 376 Tr. poriadku. Obvinený podal dovolanie na Okresnom súde v Prešove dňa 27. júna 2007, avšak tento okresný súd predložil vec dovolaciemu súdu na rozhodnutie až 07. novembra 2001 (správne má byť „2011“, pozn.), teda po viac ako 4 rokoch. Toto pochybenie okresného súdu však nemá vplyv na meritum veci. “...

S poukazom na mnou popísané skutočnosti považujem za nepopierateľné, že prieťahy v konaní vznikli činnosťou Krajského súdu v Prešove pri rozhodovaní o podanom odvolaní a následne v dovolacom konaní činnosťou Okresného súdu v Prešove, ktorý odoslal spis Najvyššiemu súdu po 4 rokoch od podania dovolania, ale aj Najvyššieho súdu SR, ktorý o podanom dovolaní rozhodol až po 6 mesiacoch.»

Sťažovateľ žiada aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, ktoré odôvodňuje takto:

„Dňa 26. 03. 2003 som bol v danej veci vzatý do väzby a v podstate až do rozhodnutia NS SR dňa 25. 04. 2012, čo je takmer 10 rokov som žil v právnej neistote, celková situácia viedla k zhoršeniu môjho zdravotného stavu, ktorý vyvrcholil mojou invaliditou. Preto je požadované primerané zadosťučinenie dôvodné.“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa, M. L. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 5 T 54/04 porušené bolo.

Súd priznáva M. L. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- €, ktoré je Okresný súd v Prešove povinný vyplatiť mu v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti nález.

Súd priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 275,94 €.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na prieťahy, ku ktorým malo dôjsť tak postupom okresného súdu v namietanom konaní, ako aj postupom Krajského súdu v Prešove v odvolacom konaní a následne tiež postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) v dovolacom konaní. Podľa petitu však sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len postupom okresného súdu v namietanom konaní. Vzhľadom na uvedené ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa len v rozsahu vymedzenom v jej petite.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 54/2004 došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby súdy alebo iné štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv

sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Navyše, zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom okresného súdu predovšetkým v súvislosti s predkladaním súdneho spisu na rozhodnutie o jeho dovolaní najvyššiemu súdu ako dovolaciemu súdu. Sťažovateľ totiž podal dovolanie už 27. júna 2007 a okresný súd ho predložil dovolaciemu súdu na rozhodnutie až 7. novembra 2011, t. j. po viac ako štyroch rokoch. Bez ohľadu na túto skutočnosť ústavný súd konštatuje, že v čase, keď sťažovateľ doručil svoju sťažnosť ústavnému súdu, okresný súd už nemohol porušovať ním označené práva, čo v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V súvislosti s prípravou na predbežné prerokovanie sťažnosti ústavný súd navyše zistil, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bolo namietané konanie už právoplatne skončené (2. októbra 2006). Rovnako bolo v tom čase skončené už aj dovolacie konanie, keďže najvyšší súd dovolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 3 Tdo 55/2011 z 25. apríla 2012 odmietol, pričom označené rozhodnutie dovolacieho súdu v tento deň nadobudlo aj právoplatnosť.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že okresný súd v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohol

porušovať základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2014